

6. Кононенко Б. И. Культурология в терминах, понятиях, именах. Справочное учебное пособие. – М. : Изд-во “Щит – М”, 1999. – 406 с.
7. Коган Л. Н. Людина і його доля. – Москва, 1988. – 264 с.
8. Новиков А. М. Российское образование в новой эпохе / Парадоксы наследия, векторы развития. – 2-е изд. – Чебоксары : Из-во Чуваш. ун-та, 2001. – 230 с.
9. Терехов П. П. Формирование педагогической компетентности специалиста в условиях модернизации непрерывного профессионального социокультурного образования. – Казань : Изд-во Казанского ун-та, 2003. – 241 с.
10. Флоренский П. А. Записки о христианстве и культуре. Соч. : в 4-х т. – Т. 2. – С. 547-559.
11. Хорунженко К. М. Культурология. Энциклопедический словарь. – Ростов-на-Дону : Изд-во “Фенікс”, 1997. – 640 с.
12. Черниченко В. И. Педагогика высшей школы: Курс лекций по разделу “Дидактика”. – М. : МГУКИ, 2002. – С. 47.

Se Czin. K проблеме формирования профессиональной культуры вокалистов.

Статья посвящена рассмотрению ключевых аспектов формирования профессиональной культуры вокалистов. Раскрыта сущность понятия “профессиональная культура”; определено, что профессиональная культура вокалиста является комплексной характеристикой уровня профессиональной компетентности и исполнительского мастерства вокалиста, его отношения к вокальному искусству как сфере профессиональной деятельности и к себе как субъекту вокального творчества.

Ключевые слова: профессиональная культура, профессиональное мастерство, компетентность, вокальное искусство, духовность.

Se Czin. To the problem of forming of professional culture of vocalists.

The article is devoted consideration of key aspects of forming of professional culture of vocalists. Essence of concept “professional culture”; certainly, that a professional culture of vocalist is complex description of level of professional competence and performance trade of vocalist, his relation, to the vocal art as sphere of professional activity and to itself as to the subject of vocal creation.

Keywords: professional culture, professional trade, competence, vocal art, spirituality.

Сергієнко О. В.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

**РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ
ВИВЧЕННЯ КУРСУ “ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНА ТВОРЧІСТЬ”
У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ ЗАКЛАДІ**

На сьогодні актуальним є визначення можливості реалізації особистісно-орієнтованого підходу в процесі вивчення курсу “Декоративно-прикладна творчість” у вищому навчальному педагогічному закладі” через визначення змісту, форм, методів і прийомів навчання, які здатні реалізувати особистісно-орієнтований підхід. Особистісно-орієнтований підхід передбачає співпрацю та співтворчість студента та викладача.

Ключові слова: освіта, особистісно-орієнтоване навчання, особистість, декоративно-прикладна творчість, навчальний процес, методи та засоби навчання, студент, викладач.

Сучасний розвиток освіти визначається переходом від індустріального виробництва до науково-інформаційних технологій. Важливим є вміння самостійно знаходити необхідну інформацію, оволодівати новими навичками у відповідності зі змінами суспільства.

Перехід від індустріального виробництва до науково-інформаційних технологій, який уже здійснюють ряд розвинених держав на сучасній освітній і науковій основі, є

головною передумовою їх економічного успіху, запорукою конкурентоспроможності як в сучасних умовах так і в майбутньому.

На відміну від індустріального виробництва в науково-інформаційних технологіях усе вирішуватиметься рівнем розвитку особистості, інтелектуалізацією нації, вмінням кожної людини працювати, використовуючи новітні знання. Забезпечення розвитку особистості, зростання інтелектуального потенціалу – є справою освіти і науки, які в кінцевому підсумку визначають соціально-економічний розвиток і авторитет держави.

В сучасному світі освіту сприймають як один з найважливіших факторів забезпечення сталого і високоефективного розвитку суспільства, задоволення сучасних і майбутніх потреб людства, розв'язання економічних, соціальних, екологічних та інших проблем.

Освіта, як форма організації виховання і передачі систематизованих знань та інформації, зазнає в останні роки суттєвої трансформації в усіх країнах світу. Зміни, яких зазнає система освіти в сучасних умовах, проявляються в різних формах: ускладненні самого процесу навчання, розширенні інституційних форм та структури організації цієї сфери діяльності, диверсифікації її фінансового механізму тощо.

Головним стратегічним напрямком розвитку системи освіти в Україні стало вирішення проблеми особистісно-орієнтованого навчання, де особистість людини знаходиться в центрі уваги педагога.

Особистісно-орієнтований підхід передбачає співпрацю та співтворчість студента та викладача. Головною дійовою особою навчального процесу є студент. Задача викладача – простежити динаміку його розвитку, визначити особисті переваги у роботі з навчальним матеріалом, тобто пізнати студента як особистість, розкрити та розвинути його індивідуальні здібності.

Для реалізації вище сказаного потрібно:

- сприяти зацікавленості кожного студента за допомогою чітко, зрозуміло та доступно сформульованої мотиваційної установки;
- використовувати різноманітні форми та методи організації навчальної діяльності, орієнтовані на конкретного студента;
- стимулювати студентів до висловлювання, використання різних способів розв'язання;
- створювати на занятті такі педагогічні ситуації, які дають можливість кожному студенту проявити ініціативу, самостійність, підтримувати прагнення студента знаходити власний спосіб роботи, аналізувати та оцінювати роботу інших;
- використовувати різноманітні види пізнавальної діяльності, а також мотиваційний, змістовно-операційний та вольовий компоненти пізнавальної самостійності студентів.

Життя висунуло суспільний запит на виховання творчої особистості, здатної самостійно мислити, пропонувати оригінальні ідеї, приймати сміливі, нестандартні рішення. А курс “Декоративно-прикладна творчість” у вищому навчальному педагогічному закладі, на мою думку, сприяє розвитку, вихованню, пізнанню та самопізнанню особистості.

Проблема особистості студента у навчальному процесі є актуальною, оскільки студентські роки – це найзагадковіший і найцікавіший етап життя людини. Ця проблема висвітлюється в наукових дослідженнях О. Ф. Бондаренко, О. В. Винославська, О. М. Хлівна, Т. В. Федотова, Айседора Хеер, Г. Д. Дубчак, С. Е. Висоцький, А. В. Петровський, І. С. Кон та ін.

Формування особистості людини триває все життя, втім період навчання у вищій школі відіграє особливу роль у цьому процесі. Саме в цей час у студента закладаються основи тих якостей спеціаліста, з якими він ввійде в нову для нього атмосферу діяльності, де відбудуватиметься його подальший розвиток як особистості. Тому питання особистісного становлення студентів в аспекті їхньої професійної діяльності має постійно знаходитися в

центрі уваги вищої школи. Для цього система навчально-освітнього процесу повинна бути побудована на ґрунті гармонізації розвитку студента і як особистості, і як фахівця.

Розвиток творчої, всебічно розвиненої особистості передбачає здійснення викладачем оптимального вибору форм та методів навчання, спрямованих на активізацію пізнавальної діяльності дитини, що сприяють формуванню в них мотивації до навчання, створенню умов для активного самостійного здобуття загальнонаукових та професійних знань, умінь та навичок. Велике значення має навчання з використанням комп'ютерних технологій.

Невпинний поступ технічного прогресу в суспільстві тісно пов'язаний з творчою діяльністю людини. Автоматизація сучасного виробництва повною мірою змінила не тільки характер трудової діяльності людини, а й відповідні вимоги до її підготовки, які нерозривно пов'язані з вміннями і навичками виконання творчих завдань.

Результати теоретичного аналізу психолого-педагогічної та методичної літератури дають підстави стверджувати, що існує багато засобів активізації пізнавальної діяльності, проте роль електронних засобів навчання при вивченні курсу декоративно-прикладної творчості не розглядалась. Тому на сьогодні виникла нагальна потреба у впровадженні електронних засобів навчання, які б сприяли активізації пізнавальної діяльності студентів на заняттях з декоративно-прикладної творчості.

Як відомо, особистість людини формується в її активній діяльності. Головною ж для студентів протягом навчання у вищій школі є навчально-пізнавальна діяльність. Вона полягає не лише в отриманні певної суми знань, а в набутті професійної спрямованості, що особливо важливо для успішної роботи у подальшому як фахівця. В цьому процесі вагому роль відіграє ряд чинників, таких як розвиток спеціальних здібностей, сприятлива атмосфера в колективі, включаючи і сферу стосунків студентів та викладачів вузу тощо.

Коли говорять про здібності людини, то мають на увазі її можливості в тій чи іншій діяльності. Ці можливості приводять як до значних успіхів в оволодінні діяльністю, так і до високих показників праці. За інших рівних умов (рівень підготовленості, знання, навички, вміння, витрачений час, розумові та фізичні зусилля) здібна людина отримує максимальні результати в порівнянні з менш здібними людьми.

Методологічною засадою процесу навчання є наукова теорія пізнання, яка вивчає природу наукового пізнання і його можливості, головні закономірності пізнавального процесу, форми й методи пізнання людиною навколишньої дійсності, умови істинності пізнання.

Процеси навчання і наукового пізнання мають спільні риси. Обидва спрямовані на пізнання істини, об'єктивної дійсності. І навчання, і пізнання здійснюються за схемою: живе спостереження об'єкта навчання чи пізнання—осмислення істотних властивостей, особливостей, зв'язків цього об'єкта—застосування здобутих знань на практиці чи в навчанні або перевірка здобутого у процесі пізнання знання на практиці. Навчання можна вважати специфічною формою пізнання об'єктивної дійсності, набуття суспільного досвіду. Спільність між навчанням і науковим пізнанням у тому, що вони спрямовані на пізнання законів і закономірностей об'єктивного світу.

Формування потенційних можливостей сьогоdnішнього студента і майбутнього спеціаліста пов'язане з удосконаленням самого процесу навчання. А оскільки в методиці навчання курсу “Декоративно-прикладна творчість” не визначено методу, з допомогою якого за мінімальний проміжок часу можна отримати максимальну кількість інформації та практичних умінь і навичок потрібно відшукати оптимальний метод навчання який дасть можливість навчити студентів максимальній кількості знань і практичних умінь та навичок з курсу.

Традиційна форма навчання курсу “Декоративно-прикладна творчість”, на мою думку, не забезпечує формування і розвиток у студентів умінь і навичок самостійної пізнавальної активності, не розвиває творчу навчально-пізнавальну діяльність. А

особистісно-орієнтована система навчання передбачає побудову процесу навчання і виховання кожного конкретного студента на основі його природних здібностей з урахуванням задоволення потреб у пізнанні, самопізнанні та розвитку.

Під час викладення курсу “Декоративно-прикладна творчість” особлива увага звертається на ставлення студентів до навчального предмету. Це відношення формується під впливом наступних роздумів:

- пізнавальне значення предмета (наскільки він поширює кругозір, дає цікаві, потрібні знання, розкриває невідоме);
- суспільне значення предмета, його роль в науковому, суспільному, культурному та економічному житті країни;
- практичне значення предмету для даного студента (зв'язок з наміченою професією, можливість оволодіння корисними вміннями та навичками);
- легкість засвоєння даного предмету, до якого студент відчуває себе більш здібним;
- добре викладання даного предмету.

З перерахованих мотивів для студентів найбільш значимі мотиви практичні (зв'язок з професією, можливість отримати корисні вміння та навички) та пізнавальні.

У процесі навчання відбувається взаємодія між викладачем та студентом, а не просто вплив викладача на студента. Викладач може навчати студентів безпосередньо або опосередковано – через систему завдань. Результативність процесу навчання залежить від стилю спілкування викладача зі студентом та впливу навколишнього середовища.

Людина народжується як індивід, як суб'єкт суспільства, з притаманними їй природними задатками, формується як особистість у системі суспільних відносин завдяки цілеспрямованому вихованню.

Розвиток людини не можна зводити до засвоєння, простого накопичення нею знань, умінь та навичок з різних галузей науки і практичної діяльності. Його не слід розглядати лише з кількісного боку. Розвиток полягає передусім в якісних змінах психічної діяльності, в переходах розвитку, виховання і формування особистості від її нижчих щаблів до вищих, у виникненні нових рис пам'яті, сприймання, уявлення, мислення, волі, характеру тощо, у формуванні нових якостей особистості.

Важливою передумовою розвитку творчої особистості студента є формування в нього інтересу до майбутньої професійної діяльності.

Враховуючи багатозначність інтересу в процесі навчання студентів основам декоративно-прикладної творчості слід орієнтуватися на три основні моменти, найважливіші для формування інтересу до діяльності.

По-перше, інтерес виступає як засіб навчання, як зовнішня дія на студентів.

По-друге, інтерес виступає як найважливіший внутрішній спонукач діяльності студентів, як мотив, що забезпечує особисту зацікавленість в успіху і досягненні мети. Оскільки декоративно-прикладна діяльність постає перед студентами різносторонньо, різноманітно і привабливо, в ній створюються і сприятливіші умови: для вільного вибору оформлювальних об'єктів, різного виду робіт і спілкування; для максимальної опори на активну розумову діяльність студентів і створення багатообразних ситуацій, сприяючих успішному вирішенню пізнавальних і практичних завдань. Окрім цього, колективні і індивідуальні форми роботи, репродуктивний, пошуковий і творчий характер діяльності, різноманіття способів і прийомів у навчанні дозволяють розвивати і заглиблювати інтереси студентів, переводити зовнішнє стимулювання інтересу в позитивну мотивацію, сприяти злиттю воедино мети і мотивів. Все це результат суспільних відносин і зв'язків студентів з наочним середовищем, роблять свій вплив на розвиток інтересу і мотивації.

По-третє, високий рівень інтересу, що систематично підкріплюється, характеризує його як стійку межу особи студента. Цей рівень забезпечує постійну потребу в пізнанні, коли студент вже не може обходитися без творчості, обумовленої естетичними, художніми і пізнавальними інтересами, потребами в праці, коли внутрішні спонуки не

потребують зовнішніх стимулів. Все це здійснюється поступово і не без суперечностей – від орієнтування, пов’язаного з цікавістю, – до активного пошуку в стані допитливості і далі – до пізнання суті процесів і явищ.

Підсумовуючи можна сказати, що на даний час немає жодної класифікації методів навчання, яка охопила б широкий та різноманітний діапазон традиційних та нетрадиційних методів навчання. Неможливо зупинитися на використанні тих чи інших методів навчання окремо. Лише інтегруючись одні в другі, поєднуючись та взаємодоповнюючись, традиційні та нетрадиційні методи навчання у вищих навчальних закладах можуть привести до очікуваних результатів.

Тому актуальним є визначення можливості реалізації особистісно-орієнтованого підходу в процесі вивчення курсу “Декоративно-прикладна творчість” у вищому навчальному педагогічному закладі” через визначення змісту, форм, методів і прийомів навчання, які здатні реалізувати особистісно-орієнтований підхід.

Використана література :

1. Активізація творчого мислення студента : зб. статей. – К. : Вища школа, 1976. – 150 с.
2. Бочелюк В. Й. Психологічна готовність учителя до особистісно орієнтованого навчання : дис. ... канд. псих. наук. – К., 1998. – 205 с.
3. Гашимова В. Х. Деякі аспекти розвитку творчої особистості вчителя // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 3. – С. 255-261.
4. Демиденко В. К. Виховання інтересу в учнів до навчання. – К. : Знання, 1978. – 32 с.
5. Педагогіка / за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Вища школа, 1986. – 543 с.
6. Педагогічний словник / упор. С. У. Гончаренко. – К. : Вища школа, 1999. – 568с.
7. Тхоржевський Д. О. Дидактика трудового навчання. – К. : Рад. школа, 1972. – 224 с.
8. Тхоржевский Д. А. Методика трудового обучения и общетехнических дисциплин : учеб. пособие для студентов пед. ин-тов / под ред. Д. А. Тхоржевского. – 2-е изд., дораб. и доп. – М. : Просвещение, 1982. – 286 с.

Сергиенко О. В. Реализация личностно ориентированного подхода в процессе изучения курса “Декоративно-прикладное творчество” в высшем учебном педагогическом учреждении.

На сегодняшний день актуальным является определение возможности реализации личностно ориентированного подхода в процессе изучения курса “Декоративно-прикладное творчество” в высшем учебном педагогическом учреждении” через определение содержания, форм, методов и приемов обучения, которые способны реализовать личностно ориентированный подход. Личностно ориентированный подход предусматривает сотрудничество и сотворчество студента и преподавателя.

Ключевые слова: образование, личностно ориентированное обучение, личность, декоративно-прикладное творчество, учебный процесс, методы и средства обучения, студент, преподаватель.

Sergienko O. V. Implementation of learner-oriented approach during the study course “Applied Arts and Creativity” in higher education pedagogical institutions.

Today it is urgent to determine the possibility of personality oriented approach during the study course “Applied Arts and Creativity” in higher education pedagogical institution by defining the content, forms and methods of training that can realize the personality oriented approach. Learner oriented approach provides cooperation and spivtvorchist students and teachers.

Keywords: education, personality oriented studies, personality, decoratively applied creation, educational process, methods and facilities of studies, student, teacher.